

KULTUR

Lanserer biografi

EDINBURGH: Den skotske skuespilleren Sean Connery (78, bildet) blir ett av de store innslagene under årets Edinburgh Book Festival. Da skal nemlig den tidligere James Bond-skuespilleren lansere sin selvbiografi på fødselsdagen 25. august, melder nyhetsbyrået Reuters.

Connery og hans litterære samarbeidspartner, regissøren Murray Grigor, skal snakke om boka under festivalen som avholdes i skuespillerens fødeby.

Edinburgh Book Festival går av stabelen 9. – 25. august. (NTB)

Sambalegende død

RIO DE JANEIRO: Den brasilianske sambalegenden Jose Bispo Clementino dos Santos er død. Etter en karriere som spente over mer enn et halvt århundre, sovnet Jamelao – som han alltid ble kalt – inn i en alder av 95 år. (NTB)

Blir skurk i «24»

LOS ANGELES: Jack Bauer i Kiefer Sutherlands skikkelse får en ny fiende neste år. Jon Voight (bildet) skal spille storskurken i den kommende sesongen av action-TV-serien «24», skriver nyhetsbyrået Reuters. Det blir første gang siden slutten av 60-tallet at Voight dukker opp regelmessig i en TV-serie.

Den sjuende sesongen av «24» får premiere i januar. Den skulle opprinnelig bli vist i løpet av inneværende år, men da manusforfatterstreiken innebar at sesongen ville blitt avbrutt, valgte produsentene å utsette hele serien. (NTB)

Lettbeint underholdning

OSLO: For andre gang skal blant andre tidligere Team Eckbo prøve nye ideer på publikum. Torsdag 19. juni blir det komediellaboratorium på Det Åpne Teater.

Forum for Lettbeint Underholdningsteater (FLUT) består av Steinar Sagen, Tore Sagen, Bjarte Tjøstheim og Hélen Vikstvedt. I tillegg til tidligere Team Eckbo.

Selv mener FLUT at forestillingen torsdag skal være et laboratorium der nye ideer presenteres. Ideer som i dagens samfunn kan virke håpløse, men som muligens bærer i seg kimen til å bli morgendagens komiske suksesser, som de selv beskriver det. (NTB)

Paddington fyller 50 år

LONDON: Det er 50 år siden den naive bjørnen Paddington (bildet) ble funnet på en togstasjon med et skilt rundt halsen: «Vær så snill, ta vare på denne bjørnen. Takk».

Slik begynte historien om den optimistiske bjørnen med en stor appetitt for syltetøy. Bøkene om den snakende peruanske bjørnen som blir adoptert av en britisk familie, ble skrevet av Michael Bond i perioden 1958 til 1979. 50 år etter at første bok gikk i trykken feirer forfatteren med nye eventyr for den lille optimisten i boka «Paddington i dag».

Verdig Okkenha

■ LEVANGER

Kveldssola lyste om kapp med både publikum og utøvere. I går kveld hyllet de Paul Okkenhaugs musikk i det første av mange arrangementer i 100-års jubileet for byens store komponist.

GUNN MAGNI GALAAEN

gmg@t-a.no / Tlf. 93 45 64 98

I år er det 100 år siden komponisten Paul Okkenhaug ble født. Odelsgutten fra Øvre Okkenhaug i Frol som vokste opp og hadde sitt livslange virke i Levanger. Men det er som mangfoldig virke innen musikk, som komponist, organist og kirkekorleder.

Arild Stokkan Grande takket av Levanger kulturfestival med hjelp av Jørgen Skogmos eminente gitarspill og åpnet deretter Paul Okkenhaug-jubileet.

– Programmet vi har i dag, og som vi skal få oppleve dette året, vitner om en komite som har høye ambisjoner og satser i et nasjonalt format. Jeg spør meg om det ikke er et statlig anliggende å ta ansvar for denne kulturarven, sa Grande og høstet spontan applaus.

Sang for sin grandonkel

Det er ikke vanskelig å mane fram indre bilder mens Okkenhaugs musikk triller ut i kveldsstunden. Først ute var Corevi med «Den blomstertid nå kommer», før Anders Sødermark bød opp til Levangervals som i lette tonelag satte stemningen i publikum.

Direkte fra Helsinki og avsluttende operautdanning kom sopran Maija Skille som med solid røst hyllet sin grandonkel ved å fremføre blant annet Barcarole som Okkenhaug satte musikk til i 1974. Hun ble vakkert akkompagnert av Solveig Salthammer Kolaas og Anders Sødermark.

Samstemt

Programmet var bygd opp omkring komponistens vokalverker og tekster knyttet til hans miljø.

Det er mektig å høre et samstemt kor og orkester la tonene til Okkenhaugs musikk runge ut over Levanger Torv, med en verdighet og innlevelse som vitner om at Paul Okkenhaug er et bysbarn som for Levanger er mer enn Spelmusikken hver sommer på Stiklestad.

Hans kreative improvisasjoner er preget av en lyrisk inderlighet, ingen kan gjøre etter han. Enkelt, men med varm melodiositet. Noe som kom nydelig fram i cellist

■ FAKTA

Åpning av Paul Okkenhaug-jubileet 2008

■ Sted: Friluftskonsert Levanger torv i går kveld

■ Medvirkende: Åsen sanglag, Corevi, Skogn mannskor og Levanger mannsonglag og Levanger musikkforening.

■ Solister: Sopran Maija Skille, gitarist Jørgen Skogmo, cellist Tormod Knapp, fløytist Solveig Kolaas Salthammer og pianist Anders Sødermark.

■ Konferansier: Skuespiller Hildegunn Eggen.

■ Publikum: 350

Tormod Knapp fremføring av tre folkemelodier fra Trøndelag

Urfremføring

Skuespiller Hildegunn Eggen knyttet alle de musikalske innslagene sammen med historiske anekdoter omkring komponistens liv. Eggen leste flere dikt som er skrevet av kunstnere som brukte mye tid i miljøet rundt gården Øvre Okkenhaug og Tørkhuset. Blant annet Louis Kvalstad og Gunhild Stormo, som også er Paul Okkenhaugs søster. Fremførelsen av diktet «Vakenott for ei rose» av Aslag Vaa, som aldri før framført offentlig, skapte et magisk øyeblikk.

Okkenhaug har arrangert musikk til salmer og folketonar, og flere av disse ble presentert under konserten i går kveld, med blant annet Skogn mannskor og Levanger Mannsonglag «Kjærlighet fra Gud». Solist Helge Skjærpe sang «Kveldskvad» med en inderlighet og stemmeprakt og høstet ekstra varm applaus fra publikum.

Kveldens høydepunkt var definitivt avslutningen der Maija Skille sang «Olsok» med overbevisning og bravoer. Hennes sopranstemme fylte byens sentrum. Da et solid kor på 200 sangere stemte i, var det til velfortjent stående applaus.

SITATET

Jeg ser på Paul Okkenhaug som en av mange komponister som er kommet i skyggen av andre. Han havnet i den glemte faunaen av norske komponister.

Wolfgang Plagge

ug-markering

VEL OVERSTÅTT: Fra venstre Maija Skille, Hildegunn Eggen, Eli beate Myrholth, Tormod Knapp, og Anders Sødermark får blomster av ordfører Robert Svarva, Rannveig Skillingstad, Helge Skjerpe og Jan Erik Hybertsen.

3 OM KONSERTEN

Pål Telnes, barne- barn av Paul Okkenhaug:

– En kjempeflott konsertopplevelse som jeg er sikker på at det er flere enn meg i familien som satte veldig pris på. Mange flotte aktører, og ikke minst Maija Skilles tolkning av olsoksangen. Nå gleder jeg meg bare til fortsettelsen av jubileumsåret.

Solfrid Granaunet, Levanger:

– En formidabel konsert som jeg har sett fram til lenge. Jeg er her for å høre musikken, og spesielt tolkningen av Levanger Manns-songlags versjoner, for der synger mannen min.

Sissel Ramfjord, korsanger i Corevi:

– Dette var en flott opplevelse. Kjempeartig å få lov til å være med på. Okkenhaugs musikk er så flott og melodios. Vi har faktisk sunget en del av han tidligere også.

GLEDELIG OVERRASKET: Manusforfatter Odd Birger Grønli er glad for at stykket lever videre og at flere kan få kjennskap til den spennende og sterke historien om Laura Kieler fra Steinkjer.

Laura til Nasjonalteateret

I september settes Odd Birger Grønli's stykke «I skyggen av Nora» opp i Malersalen på Nasjonalteateret. Hovedrollen spilles av utflyttet verdaling Anitra Terese Eriksen.

Ingvild Rønning Radwan
ingvild@t-a.no / Tlf. 93 02 02 17

Sist stykket ble vist i sin helhet var i 2003 ved Nord-Trøndelag Teater. Men det er langt fra glemte etter det. Hovedrolleinnehaver Anitra Terese Eriksen (bildet) har levd med stykkets hovedperson Laura Kieler under huden siden den gang og har blant annet fremført utdrag av det ved Ibsenmuseet i Oslo. Derfra har det ryktet seg og nå står altså både Nasjonalteateret 8. og 9. september, Grimstad 6. august og Agder Teater i Kristiansund 22- 24 september, for tur.

sen selv som administrerer det hele. Med seg til å framføre inderøyning Asgeir Skroves musikk, har hun musikalsk ansvarlig ved Nasjonalteateret Per Christian Revholt. På telefon fra Oslo, forteller Anitra Terese Eriksen om sitt første møte med Laura.

– Jeg fant Grønli's bok om Laura i en butikk i Steinkjer og fikk helt bakoverveis da jeg leste den. Det er en fantastisk sterk og gripende historie. Jeg tenkte at «dette skulle vært på teateret», forteller Eriksen. Lite ante hun da om at planene var nettopp det. Flere tilfeldigheter senere, fikk Eriksen en telefon fra Berit Vordal, da-værende teatersjef ved Nord-Trøndelag Teater, om hun kunne tenke seg rollen. Svaret var ja og premieren var den 14. mars 2003 ved Dampsaga Kulturhus i Steinkjer. Nå fem år etter, skal stemmen til en av Steinkjers stolte døtre, igjen høres fra teaterets scene.

Stor respons

For manusforfatter Odd Birger Grønli fra Steinkjer, kommer de nye oppsetningene som en overraskelse. En svært gledelig sådan.

– Jeg er kjempeglad for at stykket lever videre, sier Grønli som fikk vite om de nye oppsetningene for noen uker siden. For forfatteren selv startet kjennskapet til Laura Kieler mens han jobbet som journalist i NRK. I ei bok, utgitt av Kjell Saksvik i regi av Foreningen gamle Steinkjer, leste han om denne Laura, født Smith Petersen og datter av Steinkjers magistrat, hennes forfatterskap og hennes brevveksling med Henrik Ibsen. «Dette må jeg gjøre noen med», tenkte Grønli den gang. En radioserie med navn «Laura fra Lø.» ble resultatet. Responsen var enorm. Så ble det bok og deretter skuespill.

Grepet av historien

Når stykket nå settes opp igjen er det skuespiller Erik-

FAKTA OM LAURA KIELER (1849-1932):

- Datter av Steinkjers magistrat Smith Petersen.
- Utga i 1869 «Brands Døtre», en fortsettelse av Ibsens drama.
- Gifter seg med danske Victor Kieler og blir etter hvert dansk forfatter og samfunnskritiker.
- I Danmark møter hun Henrik Ibsen som hun senere brevveksler med.
- Økonomiske problemer, sykdom og vansker i ekteskapet preget deler av hennes voksne liv. Ibsen brukte hennes historie da han skrev «Et dukkehjem». Kieler ba ham dementere at det var hun som var Nora, men Ibsen nektet.
- Laura Kieler blir en anerkjent forfatter og utgir til sammen 25 bøker og blir æresmedlem i Dansk forfatterforening.
- Forfatter og journalist Odd Birger Grønli fra Steinkjer har skrevet bok og dramatisert historien om hennes liv.